

सुर्यगढी गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ६ संख्या: २ मिति: २०७९/०९/०७

भाग-१

सुर्यगढी गाउँपालिका

सुर्यगढी गाउँपालिकाको सामुदायिक विद्यालय समायोजन तथा दरबन्दी मिलान कार्यविधि सम्बन्धमा सुर्यगढी गाउँकार्यपालिकाले तल लेखिए बमोजिमको कार्यविधि बनाएको हुनाले सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

गाउँकार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति : २०७९/०९/०७

सम्बत २०७९ सालको कार्यविधि नं : १

सामुदायिक विद्यालय समायोजन तथा दरवन्दी मिलान कार्यविधि, २०७९

प्रस्तावना :

जनसाङ्ख्यिक संरचनामा आएको परिवर्तन, तीव्र सहरीकरण, सडक यातायातको संजालमा भएको वृद्धि, ठूला र आवासीय विद्यालयप्रतिको आकर्षण बढ्दै गएकोले सार्वजनिक विद्यालयमा आधारभूत पूर्वाधार विकास, दक्ष विषयगत शिक्षकको प्रबन्ध, सिकाइ वातावरणको सुनिश्चितता गर्दै त्यस्ता विद्यालयको सवलीकरण र सुदृढीकरण गर्न दुई वा सो भन्दा बढी विद्यालयहरू एक आपसमा समायोजन एवम् एकीकरण गरी विद्यालय शिक्षामा बालबालिकाको समतामूलक पहुँच सुनिश्चित गर्दै आवश्यक शिक्षक व्यवस्थापन गरी शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ “ज” को खण्ड ११ र १२, शिक्षक दरवन्दी (मिलान तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७६, बमोजिमको प्रावधान मुताविक यस सुर्यगढी गाउँपालिकाले यो कार्यविधि बनाई लागू गरेको छ ।

परिच्छेद १ प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(१) यस कार्यविधिको नाम “सामुदायिक विद्यालय समायोजन तथा दरवन्दी मिलान कार्यविधि, २०७९” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) “गाउँपालिका” सुर्यगढी गाउँपालिका सम्झनुपर्छ ।

- (ख) “कार्यपालिका” भन्नाले सुर्यगढी गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिका सम्झनुपर्छ ।
- (ग) “शिक्षा समिति” भन्नाले सुर्यगढी गाउँपालिकाको गाउँ शिक्षा समिति सम्झनुपर्छ ।
- (घ) “अध्यक्ष” भन्नाले सुर्यगढी गाउँपालिकाको अध्यक्ष सम्झनुपर्छ ।
- (ङ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले सुर्यगढी गाउँ पालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनुपर्छ ।
- (च) “शाखा” भन्नाले सुर्यगढी गाउँपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा सम्झनुपर्दछ ।
- (छ) “शिक्षा अधिकृत” भन्नाले शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा प्रमुख वा सो कार्य गर्न तोकिएको व्यक्ति सम्झनुपर्छ ।
- (ज) “सामुदायिक विद्यालय” भन्नाले सुर्यगढी गाउँपालिका र छिमेकी स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका नेपाल सरकारबाट अनुदान प्राप्त विद्यालय सम्झनु पर्छ ।
- (झ) “सामुदायिक विद्यालय समायोजन” भन्नाले सुर्यगढी गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयको समायोजन सम्झनुपर्छ ।
- (ञ) “दरवन्दी” भन्नाले नेपाल सरकारबाट स्वीकृत स्थायी, राहत र संख्या गणनाको लागि अनुदान कोटामा कार्यरत कोटा सम्झनुपर्दछ ।

परिच्छेद- २

विद्यालय समायोजनको प्रक्रिया

३. विद्यालय समायोजनको आधारहरू:

(१) प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रको हकमा

- (क) एक केन्द्रबाट अर्को केन्द्र सम्म दुरी कच्ची वा पक्कि सडकबाट मापन गर्दा १ किलोमिटर भन्दा कम भएमा

- (ख) सामुदायिक सिकाई केन्द्रमा आठ जना भन्दा कम विद्यार्थी संख्या भएमा
- (ग) यस उपदफाको खण्ड क वा क र ख को अवस्था देखिएमा बढी विद्यार्थी संख्या भएको केन्द्रमा कम विद्यार्थी संख्या भएको केन्द्र गाभिने छ।
- (२) कक्षा १ देखि ३ संचालित विद्यालयको हकमा
- (क) एक सामुदायिक विद्यालयबाट अर्को सामुदायिक विद्यालयसम्म दुरी कच्ची वा पक्कि सडकबाट मापन गर्दा २ किलोमिटर भन्दा कम भएमा
- (ख) कक्षा १ देखि ३ सम्म प्रति कक्षा औषत आठ जना भन्दा कम विद्यार्थी संख्या भएमा
- (ग) खण्ड क, ख वा क र ख दुबै भएको अवस्थामा कक्षा १ देखि ३ समायोजन गरी बढी विद्यार्थी संख्या भएको विद्यालयमा गाभिनेछ
- (घ) यस गाउँ पालिकाको १-३ संचालित कुनै विद्यालयबाट कच्ची सडकबाट मापन गर्दा २ किलोमिटर भन्दा कम दुरीमा छिमेकि स्थानीय तह अन्तर्गत कक्षा १-३ संचालित सामुदायिक विद्यालय भएमा त्यस्तो विद्यालयमा वाल विकास केन्द्र मात्र कायम रहनेछ। सो विद्यालयको सम्पति कार्यपालिकाले निर्णय गरी गाउँपालिकाको अन्य विद्यालयमा व्यवस्थापन गर्नेछ।
- (ङ) खण्ड घ बमोजिमको विद्यालयमा दरवन्दी भएमा गाउँपालिकाको पुलमा रहनेछ।
- (च) खण्ड ख बमोजिमको आधार दुबै विद्यालयको नभएमा बढी विद्यार्थी संख्या भएको विद्यालयमा वा कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिमको विद्यालयमा समायोजन गरिने छ।

(छ) खण्ड घ बमोजिमको नजिकको छिमेकी स्थानीय तह अन्तर्गतको १-३ संचालित विद्यालय नरहेमा गाभिएको विद्यालय पुनः संचालन गर्न सकिनेछ।

(३) कक्षा ४ देखि ५ संचालित विद्यालयको हकमा

(क) कक्षा ४ — ५ संचालित एक सामुदायिक विद्यालयबाट अर्को सामुदायिक विद्यालयसम्म सम्म दुरी कच्ची वा पक्कि सडकबाट मापन गर्दा ३ किलोमिटर भन्दा कम भएमा

(ख) कक्षा ४ देखि ५ सम्म प्रति कक्षा औषत आठ जना भन्दा कम विद्यार्थी संख्या भएमा

(ग) खण्ड क, ख वा क र ख दुबै भएको अवस्थामा कक्षा ४ देखि ५ समायोजन गरी बढी विद्यार्थी संख्या भएको विद्यालयमा गाभिनेछ

(घ) यस गाउँ पालिकाको ४-५ संचालित कुनै विद्यालयबाट कच्ची सडकबाट मापन गर्दा ३ किलोमिटर भन्दा कम दुरीमा छिमेकि स्थानीय तह अन्तर्गत कक्षा ४ -५ संचालित सामुदायिक विद्यालय भएमा त्यस्तो विद्यालयमा कक्षा १ -३ कायम रहनेछ। सो विद्यालयको सम्पति कार्यपालिकाले निर्णय गरी गाउँपालिकाको अन्य विद्यालयमा व्यवस्थापन गर्नेछ।

(ङ) खण्ड घ बमोजिम समायोजित विद्यालयमा बढी दरवन्दी भएमा गाउँपालिकाको पुलमा रहनेछ।

(च) खण्ड ख बमोजिमको आधार दुबै विद्यालयको नभएमा बढी विद्यार्थी संख्या भएको विद्यालयमा वा कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिमको विद्यालयमा समायोजन गरिने छ।

(ज) खण्ड घ बमोजिमको नजिकको छिमेकी स्थानीय तह अन्तर्गतको ४ -५ संचालित विद्यालय नरहेमा गाभिएको विद्यालय पुनः संचालन गर्न सकिनेछ।

(झ) अन्यत्र जे लेखिएको भएतापनि उपदफा २ बमोजिम कक्षा १-३ नरहने विद्यालयमा कक्षा ४ -५ रहने छैन।

(४) कक्षा ६ -८ संचालित संचालित विद्यालयको हकमा

(क) कक्षा ६-८ संचालित एक सामुदायिक विद्यालयबाट अर्को सामुदायिक विद्यालयसम्म सम्म दुरी कच्ची वा पक्कि सडकबाट मापन गर्दा ३.५ किलोमिटर भन्दा कम भएमा

(ख) कक्षा ६ देखि ८ सम्म प्रति कक्षा औषत आठ जना भन्दा कम विद्यार्थी संख्या भएमा

(ग) खण्ड क, ख वा क र ख दुबै भएको अवस्थामा कक्षा ६ देखि ८ समायोजन गरी बढी विद्यार्थी संख्या भएको विद्यालयमा गाभिनेछ

(घ) यस गाउँ पालिकाको ६-८ संचालित कुनै विद्यालयबाट कच्ची सडकबाट मापन गर्दा ३.५ किलोमिटर भन्दा कम दुरीमा छिमेकी स्थानीय तह अन्तर्गत कक्षा ६-८ संचालित सामुदायिक विद्यालय भएमा त्यस्तो विद्यालयमा कक्षा १-५ कायम रहनेछ। सो विद्यालयको सम्पति कार्यपालिकाले निर्णय गरी गाउँपालिकाको अन्य विद्यालयमा व्यवस्थापन गर्नेछ।

(ङ) खण्ड घ बमोजिम समायोजित विद्यालयमा बढी दरवन्दी भएमा गाउँपालिकाको पुलमा रहनेछ।

(च) खण्ड ख बमोजिमको आधार दुबै विद्यालयको नभएमा बढी विद्यार्थी संख्या भएको विद्यालयमा वा कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिमको विद्यालयमा समायोजन गरिने छ।

(छ) खण्ड घ बमोजिमको नजिकको छिमेकी स्थानीय तह अन्तर्गतको ६-८ संचालित विद्यालय नरहेमा गाभिएको विद्यालय पुनः संचालन गर्न सकिनेछ।

(ज) अन्यत्र जे लेखिएको भएतापनि उपदफा २ र ३ बमोजिम कक्षा १-३ र ४-५ नरहने विद्यालयमा कक्षा ८ सम्म संचालन भएको

भए कक्षा ६-८ रहने छैन अन्यथा कक्षा ६-१० वा ६-१२ रहने छ ।

(५) कक्षा ९-१० संचालित संचालित विद्यालयको हकमा

(क) कक्षा ९-१० संचालित एक सामुदायिक विद्यालयबाट अर्को सामुदायिक विद्यालयसम्म सम्म दुरी कच्ची वा पक्कि सडकबाट मापन गर्दा ४ किलोमिटर भन्दा कम भएमा

(ख) कक्षा ९ देखि १० सम्म प्रति कक्षा औषत आठ जना भन्दा कम विद्यार्थी संख्या भएमा

(ग) खण्ड क, ख वा क र ख दुबै भएको अवस्थामा कक्षा ९ देखि १० समायोजन गरी बढी विद्यार्थी संख्या भएको विद्यालयमा गाभिनेछ

(घ) यस गाउँ पालिकाको ९-१० संचालित कुनै विद्यालयबाट कच्ची सडकबाट मापन गर्दा ४ किलोमिटर भन्दा कम दुरीमा छिमेकी स्थानीय तह अन्तर्गत कक्षा ९-१० संचालित सामुदायिक विद्यालय भएमा त्यस्तो विद्यालयमा कक्षा १-८ कायम रहनेछ ।

(ङ) खण्ड घ बमोजिम समायोजित विद्यालयमा बढी दरवन्दी भएमा गाउँपालिकाको पुलमा रहनेछ ।

(च) खण्ड ख बमोजिमको आधार दुबै विद्यालयको नभएमा बढी विद्यार्थी संख्या भएको विद्यालयमा वा कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिमको विद्यालयमा समायोजन गरिने छ ।

(छ) खण्ड घ बमोजिमको नजिकको छिमेकी स्थानीय तह अन्तर्गतको ६-८ संचालित विद्यालय नरहेमा गाभिएको विद्यालयको ९-१० पुनः संचालन गर्न सकिनेछ ।

(ट) अन्यत्र जे लेखिएको भएतापनि उपदफा २, ३ र ४ बमोजिम कक्षा १-३, ४-५ र ६-८ नरहने विद्यालयमा कक्षा ९-१० रहने छैन ।

(६) कक्षा ११-१२ संचालित विद्यालयको हकमा

- (क) कक्षा ११-१२ संचालित एक सामुदायिक विद्यालयबाट अर्को सामुदायिक विद्यालयसम्म सम्म दुरी कच्ची वा पक्कि सडकबाट मापन गर्दा ५ किलोमिटर भन्दा कम भएमा
- (ख) कक्षा ११ देखि १२ सम्म प्रति कक्षा औषत १० जना भन्दा कम विद्यार्थी संख्या भएमा
- (ग) खण्ड क, ख वा क र ख दुबै भएको अवस्थामा कक्षा ११ देखि १२ समायोजन गरी बढी विद्यार्थी संख्या भएको विद्यालयमा गाभिनेछ
- (घ) यस गाउँ पालिकाको ११-१२ संचालित कुनै विद्यालयबाट कच्ची सडकबाट मापन गर्दा ५ किलोमिटर भन्दा कम दुरीमा छिमेकी स्थानीय तह अन्तर्गत कक्षा ११-१२ संचालित सामुदायिक विद्यालय भएमा त्यस्तो विद्यालयमा कक्षा १-१० कायम रहनेछ।
- (ङ) खण्ड घ बमोजिम समायोजित विद्यालयमा बढी दरवन्दी भएमा गाउँपालिकाको पुलमा रहनेछ।
- (च) खण्ड ख बमोजिमको आधार दुबै विद्यालयको नभएमा बढी विद्यार्थी संख्या भएको विद्यालयमा वा कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिमको विद्यालयमा समायोजन गरिने छ।
- (छ) खण्ड घ बमोजिमको नजिकको छिमेकी स्थानीय तह अन्तर्गतको ११-१२ संचालित विद्यालय नरहेमा गाभिएको विद्यालयको ११-१२ पुनः संचालन गर्न सकिनेछ।
- (ठ) अन्यत्र जे लेखिएको भएतापनि उपदफा २,३,४ र ५ बमोजिम कक्षा १-३, ४-५, ६-८ र ९-१० नरहने विद्यालयमा कक्षा ११-१२ रहने छैन।

- (७)दुरी मापन गर्दा गाउँपालिकाको प्राविधिक जनशक्तिले सहयोग गर्नुपर्नेछ।
- (८)जम्मा विद्यार्थी संख्या विद्यालय खुलेको दिनमा उपस्थित विद्यार्थी गणना गरी यकिन गरिएको संख्यालाई मानिनेछ।
- (९) यस कार्यविधिमा अन्यत्र जेसुकै उल्लेख भएको भएतापनि एक शैक्षिक सत्रमा माथिल्लो एक तह मात्र (१-३, ४-५, ६-८, ९-१०, वा ११-१२) समायोजन हुनेछ।

परिच्छेद- ३

दरबन्दी मिलाउन

४. विद्यालय समायोजन पश्चात विद्यालयमा रहने दरबन्दी सङ्ख्या: (१) न्यूनतम रूपमा विद्यालयमा देहायबमोजिम दरबन्दी रहने गरी व्यवस्थापन गरिनेछ ।

(क) बाल कक्षा सञ्चालित विद्यालय: न्यूनतम १ दरबन्दी (१५ भन्दा बढी विद्यार्थी भएमा समुह छुट्ट्याई सिकाई सहजीकरण गर्न २ जना)

(ख) १५ भन्दा कम विद्यार्थी संख्या भएको केन्द्रमा २ जना बाल विकास सहजकर्ता भएमा अन्य केन्द्रमा सहजकर्ता समायोजन गरिनेछ।

(ग) कक्षा १-३ सञ्चालित विद्यालयमा (बाल सहजकर्ता बाहेक):

(अ) ११ जना भन्दा कम विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा — १ जना

(आ) २१ जना भन्दा कम विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा — २ जना

(इ) ३१ जना भन्दा कम विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा — ३ जना

(घ) कक्षा १-५ सञ्चालित विद्यालयमा (बाल कक्षा बाहेक)

(अ) ११ जना भन्दा कम विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा — १ जना

(आ) २१ जना भन्दा कम विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा — २ जना

(इ) ३१ जना भन्दा कम विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा — ३ जना

(ई) ४१ जना भन्दा कम विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा — ४ जना

(उ) ५१ जना भन्दा कम विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा — ५ जना

- (ऊ) ६१ जना भन्दा कम विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा — ६ जना
- (ड) कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालय (बाल कक्षा बाहेक):
- (अ) कक्षा १ देखि ५ सम्मको हकमा यस उपदफाको खण्ड (ग) अनुसार हुने
- (आ) कक्षा ६ देखि ८ सम्म ३० भन्दा कम विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा ३ जना दरवन्दी रहने
- (इ) कक्षा ६ देखि ८ सम्म ३० वा सो भन्दा बढी विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा ४ जना दरवन्दी रहने
- (च) कक्षा १-१० सञ्चालित विद्यालय (बाल कक्षा बाहेक):
- (अ) कक्षा १-८ को हकमा यस उपदफाको खण्ड (घ) अनुसार हुने
- (आ) कक्षा ९-१० मा २० भन्दा कम विद्यार्थी भएमा २ दरवन्दी रहने
- (इ) कक्षा ९-१० मा ६० भन्दा कम विद्यार्थी भएमा ३ दरवन्दी रहने
- (उ) कक्षा ९-१० मा ६० वा सो भन्दा बढी विद्यार्थी भएमा ४ दरवन्दी रहने
- (छ) कक्षा १-१२ सञ्चालित विद्यालय (बाल कक्षा बाहेक):
- (अ) कक्षा १-१० को हकमा यस उपदफाको खण्ड (ड) अनुसार हुने
- (आ) कक्षा ११-१२ मा २० भन्दा कम विद्यार्थी भएमा २ दरवन्दी रहने
- (इ) कक्षा ११-१२ मा ६० भन्दा कम विद्यार्थी भएमा ३ दरवन्दी रहने
- (उ) कक्षा ११-१२ मा ६० वा सो भन्दा बढी विद्यार्थी भएमा ४ दरवन्दी रहने
- (२) कक्षा ६-१२ वा ६-१० संचालित विद्यालय भएमा उपदफा १ को सम्बन्धित तहको व्यवस्था अनुसार शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- (३) तल्लो एक तहमा बढी भएको दरवन्दी माथिल्लो तहमा गणना गरिनेछ र सेवा सुविधा तल्लो तहकै हुनेछ ।
- (४) सबै तहमा मिलान गरी बढी भएको दरवन्दी पुलमा राखी मिलान गरिनेछ
- (५) मिलानको काम गर्दा एक पटक सात दिनको सूचना जारी गरी जान पर्ने विद्यालय छनौटको लागि आव्हान गरिनेछ ।

- (६) सूचना अनुसार सबै पुल दरवन्दी मिलान हुन नसकेमा क्रमशः रिक्त, करार, राहत र स्थायी शिक्षकलाई एक पछि अर्को कनिष्ठताको आधारमा मिलान गरिनेछ।
- (७) कुनै विद्यालयको कुनै कक्षामा ५० भन्दा बढी विद्यार्थी सङ्ख्या भई सेक्सन छुट्याउनु पर्ने भएमा प्रति थप सेक्सन १ जनाको दरले शिक्षक उपलब्ध गराइनेछ।
- (८) यस अनुसार मिलानको निर्णय कार्य प्रत्येक वर्ष फागुन महिनामा सकेर आगामी वैशाखको पहिलो हप्ता शिक्षक नयाँ विद्यालयमा हाजिर हुने गरि कार्य गर्नुपर्दछ।
- (९) संघीय सरकारबाट प्राप्त दरवन्दी र अनुदानको आधारमा दरवन्दी मिलान गर्दा विद्यालयमा शिक्षक संख्या अपुग गाउँपालिकाले आफ्नो अनुदानमा शिक्षक व्यवस्थापन गर्न गर्नेछ।
- (१०) विद्यालय समायोजन र दरवन्दी मिलानको निर्णय पछि विद्यालयले गाउँपालिकाको अनुदानबाट खर्च हुने गरी शिक्षक नियुक्ति गर्न सक्ने छैनन्।
- (११) कार्यरत गाउँपालिकाको अनुदान अन्तर्गतका शिक्षकलाई योग्यता र प्राथमिकताका आधारमा कुनै विद्यालयमा कार्यालय सहयोगी, बाल विकास सहजकर्ता वा लेखापालमा समेत व्यवस्थापन गर्न सकिनेछ।
- (१२) समायोजित विद्यालयको कार्यालय सहयोगीले चाहेमा समायोजन गर्ने विद्यालयमा सेवा निरन्तरता दिन सक्नेछ।

५. बाधा अड्काउ फुकाउ: यो कार्यविधि कार्यान्वयनका क्रममा कुनै बाधा अवरोध आएमा त्यस्तो अवरोध फुकाउने प्रयोजनको लागि कार्यपालिकाले यस कार्यविधिको संसोधन गरी बाधा अड्काउ फुकाउ गर्न सक्नेछ।

आज्ञाले

गणेश राम पोखरेल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत